

близько 1% від загальної чисельності населення країн ЄС. Найбільше біженців прийняли Польща, Німеччина та Чехія, що зумовлено їхньою географічною близькістю до України.

Водночас, частина українців, які покинули країну після 24 лютого 2022 року, повертаються в Україну на короткостроковий період, щоб оцінити ситуацію, підтримати родичів або перевірити можливості для майбутнього. Такі повернення, як правило, є тимчасовими, оскільки ситуація в Україні залишається нестабільною, а питання безпеки й відновлення для них не вирішено.

Згідно з дослідженням Gradus Research, більшість опитаних (60%) не планують покинути територію України чи переміщатися всередині країни, навіть у разі загострення ситуації. Це свідчить про надію на стабільність і відновлення в країні, попри складні умови війни. [5].

Отже, трудова міграція в Україні в умовах воєнного стану є складним явищем із впливом на економіку та соціальну ситуацію в країні. З одного боку, вимушене переміщення людей призводить до збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб (ВПО), що створює додаткове навантаження на ринок праці в Україні. Це, в свою чергу, збільшує конкуренцію за робочі місця, особливо серед людей без досвіду роботи, що може спричинити зростання безробіття і зниження зарплат у певних сферах. З іншого боку, значна кількість українців, які виїхали за кордон, повертаються на короткий час, що свідчить про тимчасовий характер їхнього перебування і прагнення повернутись в Україну після завершення війни. Це підкреслює важливість міжнародної підтримки для мігрантів і необхідність міжнародної координації.

Зовнішня трудова міграція також має значний вплив на країни Європи, які приймають українців. Попри складні умови війни, більшість українців не планують залишати країну навіть у разі погіршення ситуації. Це вказує на їхню надію на стабільність і відновлення України в майбутньому. Для ефективного вирішення проблем трудової міграції необхідний комплексний підхід до питань працевлаштування, соціального захисту та розвитку економіки, а також посилена міжнародна співпраця для підтримки біженців та відновлення країни після війни.

Список використаних джерел

1. Мінфін. Офіційний сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy>
2. Міжнародна організація з міграції. Агентство ООН з питань міграції. URL: <https://ukraine.iom.int/uk>
3. Korrespondent.net. (2024). "Чому в Україні зросла середня заробітна плата." URL: <https://ua.korrespondent.net/articles/4718306-chomu-v-ukraini-zrosla-serednia-zarplata>
4. Іжевський П., Кравець І. Міжнародна трудова міграція робочої сили та її вплив на внутрішній ринок праці України. Економіка та суспільство. 2022. № 45. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-12>.
5. Gradus Research. (2024). Wartime Survey: Ukrainian Society, Eleventh Wave. URL: <https://gradus.app/ru/open-reports/wartime-survey-ukrainian-society-eleventh-wave/>

Лобанова С.А., Курілов Д.К.,
студенти ОПП «Маркетинг», 3 курс,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

АНАЛІЗ ПОТОКІВ УКРАЇНЦІВ В МІЖНАРОДНІЙ МІГРАЦІЇ: ТРУДОВА МІГРАЦІЯ

Наразі проблематика міграції українців стоїть гостро не тільки для самого народу, проте й для всіх країн, що приймають біженців, м'ягникових мігрантів та тих, хто шукає кращої долі чи роботи. Актуальність цього дослідження полягає в аналізі потоків українців, описі пунктів призначення та в обговоренні причин обрання тої чи іншої країни для проживання та роботи. У майбутньому ця робота може допомогти спинити «відтік мізків», робочої сили та загалом покращити демографічну ситуацію, адже розуміння переваг держав-конкурентів є важливою складовою провадження соціальної та міграційної політики.

Почнемо з опису українців, за даними Worldometer, статистичного ресурсу, що оновлює свої дані в реальному часі, станом на 4 березня 2025 року українці становлять 0,47% світової чисельності населення (38 706 566 з 8 215 096 823 осіб) [1].

Надалі зорієнтуємося по кількості людей, що загалом шукає роботу та скільки з них знаходить в результаті. Цей показник нам знадобиться, аби надалі зрозуміти логіку поведінки українців, що хочуть поїхати геть з країни. Отож, за даними онлайн-платформи з пошуку роботи Work.ua станом на 1 квітня розміщено 4 732 404 резюме та 92 955 вакансії є активними. Прослідкуємо тенденцію до зростання як шукачів, так і роботодавців (рис. 1).

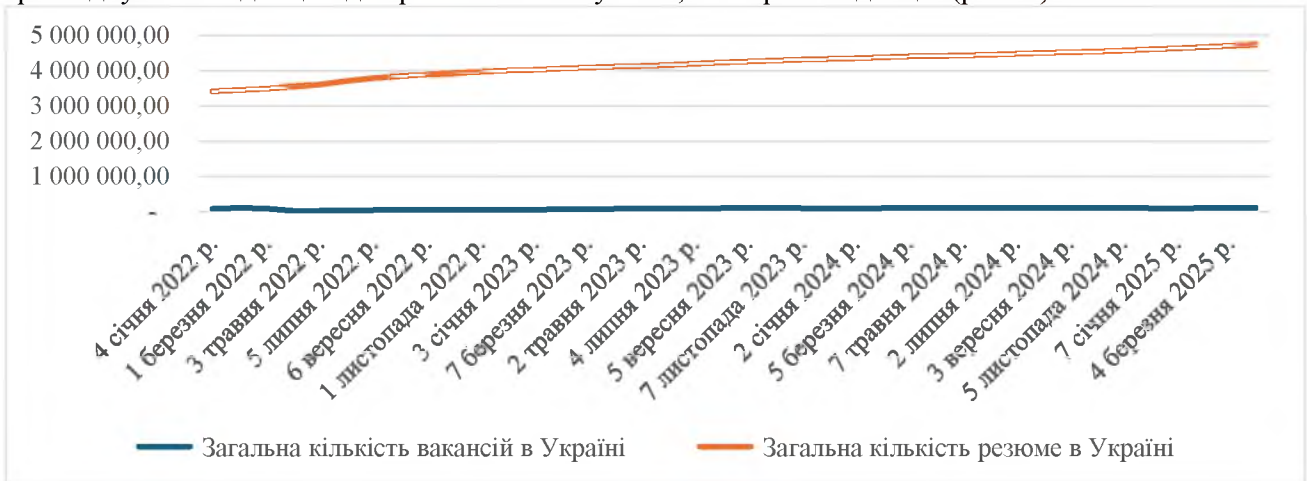

Рис. 1. Статистичні дані по загальній кількості вакансій та резюме в базі Work.ua, за період з 4 січня 2022 року по 1 квітня 2025 року, шт.

Джерело: створено автором на основі [2]

Як ми можемо помітити кількість резюме зростає значно швидше, аніж кількість роботодавців, а отже величезна кількість українців так і лишаються безробітними і починають задумуватися над переїздом в іншу країну. Мусимо врахувати той факт, що сервіс надає можливість завантажити більше 1 резюме на користувача, тому кількість унікальних користувачів буде дещо нижчою. Тож варто також звернути увагу на активність шукачів, тобто на кількість новостворених резюме (див. рис. 2).

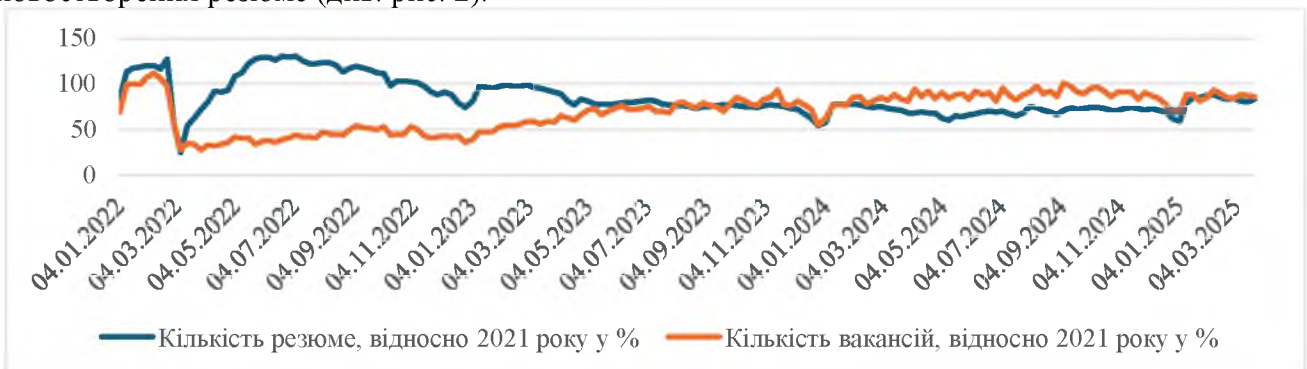

Рис. 2. Шукачі роботи (нові резюме) та нові вакансії від 2 агрегаторів (work.ua та robota.ua), середній показник 2021 року = 100%, за період з 2021 року по 25 березня 2025 року, шт.

Джерело: створено автором на основі [3]

Відповідно бачимо, що після початку повномасштабного вторгнення кількість саме нових резюме кардинально зросла, проте показник кількості новостворених робочих місць зміг наздогнати пропозицію в робочій силі тільки навесні 2023 року.

І хоча Мінфін наразі не публікує статистику по рівню безробіття, ці дані все таки є у відкритому доступі. Нижче подано графік (див. рис. 3), на якому видно як рівень безробіття зріс в порівнянні з довоєнним 2021 роком, та впав у порівнянні з першими місяцями війни (початком

2022 року). Якщо ж порівняти зі статистикою 2015-2021 років, то безробіття в середньому лишилось на такому ж рівні, проте здобуло стрибкоподібну форму від місяця до місяця. Станом на березень 2025 року рівень безробіття склав 12.10%.

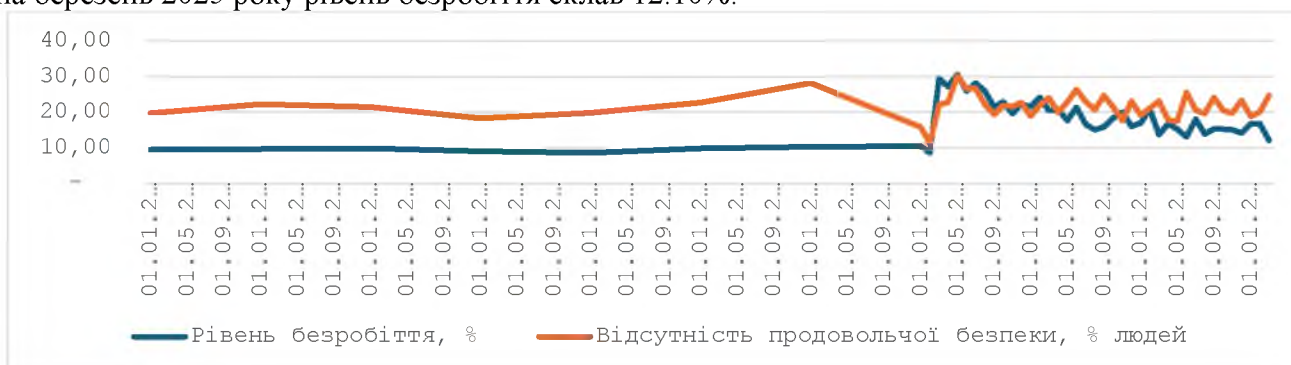

Рис. 3. Рівень безробіття та відсутності продовольчої безпеки в Україні, середній показник для 2015-2021 років та помісячна ситуація для 2022-2025 років, %.

Джерело: створено автором на основі [3, 4, 5, 6, 7, 8]

Отже, економічна та політично-військова ситуація не сприяє покращенню життя та забезпеченню стабільності – люди їдуть у пошуках кращого життя. Нижче представлено мапу (див. рис. 4), яка демонструє найбільші діаспори українців у світі. У додатку А можна ознайомитися з кількістю українців в Європі та деяких інших країнах світу.

Рис. 4. Кількість мігрантів з України по всьому світу станом на 20 березня 2025 років, осіб.

Джерело: створено автором на основі [9, 10]

Чому ж люди їдуть та шукають кращої долі? – Відповідь доволі проста: 58% людей поїхали за кордон для працевлаштування там (відповідно до рисунку Г.5 у додатку Г), 16% тікають від війни, інші – звичайні мігранти, які ще не визначились з точною метою подорожі. Щодо гендерного розподілу, то 67% українців, що стали мігрантами, є жінки (див. рис. Г.1 у додатку Г). На питання чому ви вирішили обрати саме цю країну, а не будь-яку іншу для міграції, - найбільше (22,5%) людей відповіло, що прагнули поїхати туди, де є знайомі або друзі; далі через географічну наближеність до України (13,6%) та через сім'ю (11,5%).

Загалом виїхало понад 6,9 млн українців, з яких в Європі осіло 6,3 млн та 560 тис. в інших країнах світу (Канада та США). Найпопулярнішими країнами є Німеччина, Польща, Чехія, США та Велика Британія. Також варто відзначити відсоток працевлаштованих українців на теренах закордоння: найбільший відсоток ми маємо у Великій Британії (61%), Нідерландах (59%), Чехії (57%), Швеції (56%) та Данії (53%).

Перед тим як перейти до рекомендацій та висновків розглянемо причини таких тенденцій: і першою є рівень безробіття. Наприклад в таких країнах як Німеччина (6,3%), Франції (7.3%) та Іспанії (10.6%) рівень безробіття значно нижчий ніж він є наразі в Україні. Загалом по Євросоні рівень безробіття склав 6.1% - це одна з причин чому люди переважно обирають Європу. Нижче на рисунку 5 можна більше ознайомитися з даними по безробіттю.

Рис. 5. Світовий рівень безробіття, станом на 25 березня 2025 років, %.

Джерело: створено автором на основі [11]

Ще однією причиною є погодинні мінімальні заробітні плати (рис. 6). В Україні цей показник складає 1,42\$, тим часом як в усіх країнах Євросоюзу ця цифра є значно вищою. Рекордсменами є Австралія – 18,12\$, Нова Зеландія – 16,42% та Велика Британія – 15,67%.

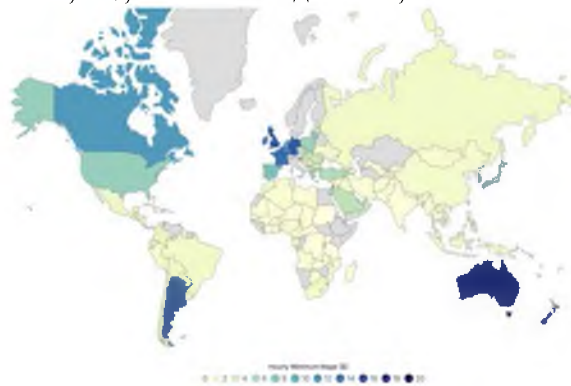

Рис. 6. Мінімальні заробітні плати в світі, дол. США

Джерело: створено автором на основі [12]

Тепер можемо скласти висновки та рекомендації. Вони будуть поділені на дві частини: поради для урядовців щодо репатріації українців та поради для українців куди їм варто їхати.

Почнемо з повернення на Батьківщину: майже 74% хочуть додому. Люди готові повернутися здебільшого після завершення війни (51,2%), обстрілів (34,1%) та підвищення зарплат (28,3%), покращення стандартів життя (19,1%), власне це й треба забезпечити. Більшість українців, що поїхали мають менше фінансових можливостей, отож повернення додому для них означатиме в певній мірі спокій. З іншої сторони ми бачимо, що більшість з них отримує допомогу (55,9%) – це і соціальні виплати, і гуманітарна допомога, і допомога по житлу, і мовні курси та навіть освіта, тож варто розвивати конкурентну соціальну сферу в Україні, аби громадяни почували себе безпечніше навіть в умовах нестабільності безпосередньо на рідних землях.

Якщо ж ми кажемо про тих, хто мріє про краще життя деінде, то поради зводяться до самостійного аналізу та визначення пріоритетних показників для кожного окремо. Радимо проаналізувати політичну ситуацію, яка коливається від президента до президента кожної окремої країни, та аналізу економічних показників щодо працевлаштування: безробіття (де воно найнижче та які країни мають тенденцію до зменшення відсотка показника) – це наприклад Швеція (падіння показника на 1,1% за рік, наразі становить 9,4%); рівень мінімальних зарплат: як вже зазначалось найвищими зарплатами можуть похизуватися Австралія, Нова Зеландія та Велика Британія з Люксембургом та Німеччиною. Відсоток працевлаштованих може показати країни, які є більш лояльними до українців та мають легші легалізаційні процеси: рекордсмени Велика Британія (61%), Нідерланди (59%), Чехія (57%), Швеція (56%) та Данія (53%). Проте не тільки економіка та політика важливі – також варто зважати на розмір діаспори та культуру. Найбільше українців перебуває в Німеччині, Польщі та Чехії. І наостанок згадаємо культурні особливості, скористаємось Теорією культурних вимірів Хофстеде, за якою з'ясуємо, що українці

найближчі за світобаченням до білорусів та росіян (відхилення в 5-10 пунктів), а далі з відхиленням у 20 пунктів до румунів, сербів, хорватів та північних македонців, тож найкраще українці себе будуть почувати саме в країнах (Румунії, Сербії, Хорватії та Північній Македонії), на що і варто звернути увагу при обранні пункту призначення.

Список використаних джерел

1. Worldometer. URL: <https://www.worldometers.info/world-population/> (date of access: 04.04.2025).
2. Кількість вакансій і резюме в Україні. *Work.ua*. URL: <https://www.work.ua/stat/count/?quantity=1> (дата звернення: 04.04.2025).
3. Samoiliuk M. Ukraine War Economy Tracker. *Centre for Economic Strategy*. URL: <https://ces.org.ua/en/tracker-economy-during-the-war/> (date of access: 03.04.2025).
4. Prevalence of moderate or severe food insecurity in the population (%) - Ukraine. *World Bank Open Data*. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/SN.ITK.MSFI.ZS?locations=UA> (date of access: 01.04.2025).
5. Ukraine - Food Security and Nutrition Indicators. *Humanitarian Data Exchange | HDX*. URL: <https://data.humdata.org/dataset/faostat-food-security-indicators-for-ukraine> (date of access: 01.04.2025).
6. Ukraine Food Security Assessment Report, November 2015 - Ukraine. *ReliefWeb*. URL: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-food-security-assessment-report-november-2015> (date of access: 01.04.2025).
7. Ukraine Population 1950-2025. *Macrotrends | The Long Term Perspective on Markets*. URL: <https://www.macrotrends.net/global-metrics/countries/UKR/ukraine/population> (date of access: 01.04.2025).
8. Рівень безробіття в Україні (2000-2021). *Мінфін*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/> (дата звернення: 01.04.2025).
9. Statista Research Department. Ukrainian refugees by country 2025. *Statista*. URL: <https://www.statista.com/statistics/1312584/ukrainian-refugees-by-country/> (date of access: 02.04.2025).
10. Ukraine Refugee Situation. *Operational Data Portal*. URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> (date of access: 03.04.2025).
11. Unemployment Rate - Countries - List | World. *TRADING ECONOMICS*. URL: <https://tradingeconomics.com/country-list/unemployment-rate?continent=world> (date of access: 01.04.2025).
12. Minimum Wage by Country 2025. *World Population Review*. URL: <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/minimum-wage-by-country> (date of access: 01.04.2025).

Міщенко А.О.,

*студентка ОПП «Маркетинг», 3 курс,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»*

ВПЛИВ ПРОТЕКЦІОНІСТСЬКОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ КРАЇН

Протягом останніх десятиліть світова економіка характеризувалася поступовою лібералізацією торгівлі: середньозважені тарифи знизилися з 8,5% у 1994 р. до близько 2,5% у 2017 р. [1]. Ця відкрита торговельна система сприяла зростанню та добробуту: з 1990 р. глобальна торгівля підвищила доходи у світі на 24%, а для найбільш бідних 40% населення — на 50%, що дозволило більш ніж 1 млрд людей вибратися з бідності [2]. Однак останні роки ознаменувалися зростанням протекціоністських настроїв, що викликає занепокоєння щодо можливих наслідків